

Søknad Extrastiftelsen

Januar 2012 - mai 2014

Ci-dokumentar

En dokumentarisk film om å få og leve med ci i voksen alder
- i samspill med omgivelsene.

Nedre Gausen kompetansesenter

Dato: 3. juni 2011.

Prosjektleder: Anne Kristine Grønsund

EN LITEN REISE INN I MITT LIV

*Se for deg at du har levd med dårlig hørsel hele livet,
at du hører barnet ditt, men ikke om det ler eller gråter.*

*Tenk deg at du har lest på munnen
og gjettet mesteparten av hva som er blitt sagt rundt deg.
Se for deg at det lille av hørsel så godt som blir borte i voksen alder.
Så får du tilbud om en operasjon som kan gi deg hørsel tilbake.*

*"Vil jeg få et helt nytt liv?
Vil de jeg kjenner få et helt nytt liv sammen med meg?"*

*Se for deg at du for første gang får strøm koblet til implantatet ditt
og alle lydene rundt deg, stemmer som lastebiler,
høres ut som en og samme pianotangent som blir spilt hele tiden.
Andre dagen med ci begynner du så smått å forstå noen lyder.*

*Du hører deg selv tisse for første gang i ditt liv.
Reagerer du som meg, spruter du ut i latter!
Helikopteret du instinktiøt dukker for, så det ikke skal sneie hodet ditt,
viser seg å være dieselmotoren på en bil.
Latterbrølet du hører i restauranten, er kaffekvorna bak bardisken.
Den gryntende grisen du hører på kaféen i femte etasje
kommer fra babyen du holder i armene.
Du fryder deg stort over den nyoppdagede lyden.
Sekunder etter kastes du helt uforberedt inn i sorg
over alle godlyder dine egne babyer har laget,
som du har gått glipp av.
En ci-operasjon griper inn i alle sider ved livet ditt.*

*Hvert våkne sekund jobber hjernen din med
å lære å tolke lyder, - også språklyder.*

*Se for deg at de nærmeste månedene er du sykmeldt
for å bruke tiden til å lære å høre med ci.
Livet med ci-hørsel gir deg kanskje en hverdag der du
i det ene øyeblikket fungerer nesten som hørende,
men i neste øyeblikk fungerer som døv.*

*Er dette mulig for omgivelsene å forstå?
Hva skjer med deg hvis ikke de forstår?*

Anne Kristine Grønsund

Innholdsfortegnelse

BAKGRUNN	4
MÅLGRUPPEN.....	6
MÅLSETTING.....	6
Objektmål	6
Effektmål	6
PROSJEKTORGANISERING.....	6
GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET	7
Utarbeidelse av filmen	8
Utarbeidelse av en markedsførings- og distribusjonsstrategi.....	8
PROSJEKT- OG TIDSPLAN	10
ØKONOMI.....	11
PROSJEKTETS OVERFØRINGS- OG NYTTEVERDI	12

BAKGRUNN

Cochlea implantat (ci) er et digitalt høreteknisk hjelpemiddel, hvor deler av apparatet opereres inn i det indre øret (cochlea). Ci blir tilbudt mange sterkt tunghørte og døve som har ingen eller liten funksjonell nytte av høreapparat. Å leve med sterkt redusert eller ingen hørselssans gir store konsekvenser for både personen det gjelder og personens omgivelser. Det er derfor ofte høye forventninger knyttet til operasjonen og "det nye livet" etterpå.

Som ci-bruker og fagperson (audiopedagog) møter jeg mange ci-brukere. Både deres og min erfaring gjør meg overbevist om at ikke bare ci-brukere, men også omgivelsene trenger lett tilgjengelig informasjon om hva hørsel med ci kan bety.

Når voksne får tilbud om ci-operasjon blir de gjerne informert godt om at hørselsutbyttet til den enkelte ci-bruker er svært individuelt. Det er sterkt varierende i hvilken grad man tar til seg denne informasjonen. En operasjon i seg selv skaper lett en god del forventninger hos ci-brukeren til tross for klart budskap fra fagmiljøet om å holde forventningene nede.

Det som på sikt gjerne viser seg å bli en større utfordring enn å takle sine egne forventninger, er å takle omgivelsenes til dels urealistiske forventninger om at når lyden kobles til, så faller lydbildet på plass, i hvert fall etter litt tid. Virkeligheten er mer komplisert. Ci-lyden må trenes opp, men selv etter opptrening har vi et hørselstap vi lever med og som får konsekvenser. Jeg har stort kontaktnett blant ci-brukere, og får stadig høre igjen og igjen at omgivelsene ikke forstår for eksempel at:

- ci-brukeren må porsjonere sin energi på grunn av ci-hørselen,
- ci-brukeren opplever varierende effekt av sitt implantat, avhengig av situasjon og dagsform,
- å høre i støyfylte omgivelser er vanskelig eller umulig,
- det som er hyggelig og avslappende for hørende, kan være utmattende for en ci-bruker,
- ulike situasjoner krever ulike løsninger,
- ci-brukere er forskjellige, både som personer, hvilket utbytte de har av sin lyd og i språkvalg,
- ci-brukere er hørselshemmete også etter endt rehabilitering,
- mange ci-brukere opplever å leve i evig rehabiliterings-prosess,
- omgivelsenes forståelse eller mangel på forståelse kan være utslagsgivende for hvilket forhold de får til sitt cochlea implantat.

En vellykket rehabilitering etter ci-operasjon krever støtte fra omgivelsene. For å kunne yte denne støtten er det nødvendig at omgivelsene forstår hva en slik rehabilitering innebærer og hva det kan bety å leve med ci-lyd. I motsatt fall vil forventningspresset fra omgivelsene lett bli en bremsekloss i ci-brukerens rehabilitering, noe flere ci-brukere forteller om. Dette er en stor psykisk belastning.

Tiden rundt min egen ci-lydtilkobling ble det sendt en dokumentar på NRK om et amerikansk, eldre ektepar som fikk ci. Filmens originaltittel er "Hear and now", på NRK oversatt til "Hørsel etter et liv i stillhet". Da NRK viste filmen, ba jeg venner og familie om å se den, hvilket mange av dem valgte å gjøre. Dette ble til noe hjelp for meg. Filmene "Hear and now" er imidlertid ikke overførbare til norske forhold, blant annet fordi personene som fikk ci var døvfødte og fikk ci først da de var over 60 år gamle. Jeg er imidlertid i den heldige situasjon å være audiopedagog. For at mine omgivelser på bakgrunn av å ha sett filmen skulle kunne være en støtte for meg, var det helt nødvendig at jeg delte av min audiopedagogiske kunnskap og erfaring, og evnet å sette ord på mine hørselsopplevelser

både i fortid og nåtid. De fleste ci-opererte har imidlertid ikke min fagkunnskap, og mange av dem er ikke vant til å sette ord på sine hørselsopplevelser. De trenger hjelp til å fortelle sine omgivelser om hvordan det er å få og leve med ci, gjennom lett tilgjengelig, spennende og fengende materiell som er tilpasset norske forhold. En dokumentarisk film av voksne (over 18 år) ci-opererte i Norge, vil kunne møte dette behovet på en god måte.

Det har vært og er stort fokus på barn som får cochlea implantat. Deres problemstilling er fundamentalt annerledes enn voksne sin situasjon, da barn parallellt med å lære å høre med ci også skal tilegne seg det norske språket. Barn som får cochlea implantat vokser opp med implantatet og det blir en naturlig del av deres verden og identitet. Voksne derimot må i forbindelse med implantasjonen forholde seg til en radikal endring i deres liv. Mange psykologiske prosesser er involvert samtidig med at de skal lære å høre. Deres omgivelser skal også forholde seg til denne omveltningen i ci-brukeren sin livssituasjon, noe som lett skaper store gjensidige utfordringer i kontakten mellom ci-brukeren og arbeidsgiver, familie, venner og annet nettverk.

VDNR (Vuxendövas Nordiska Råd) er et samarbeidsorgan som arbeider for at voksne døve skal oppnå samme livsvilkår, rettigheter og muligheter som øvrige medborgere i de nordiske landene. På min forespørsel har representant fra rådet undersøkt om det i Norden finnes slikt materiell denne prosjektsøknaden omhandler. Representanten bekreftet at slikt materiell ikke finnes i dag i Norden.

Rikshospitalet opplyser at de har utført cochlea implantasjon på 461 voksne personer (over 18 år) (mai 2011). Årlig utfører de ci-operasjon på 25-50 voksne personer. I tillegg foretar også Haukeland Universitetssykehus i Bergen og St. Olavs Hospital i Trondheim cochlea implantat-operasjoner hos voksne. Det er forventet en økning i antall nye ci-opererte voksne pr år i framtiden fordi:

- indikasjonene for hvem som er kandidat endres. En stadig større andel av høreapparat-brukerne får tilbud om ci,
- pasienter med bevart bass-hørsel tilbys hørselsbevarende operasjon der man gir vanlig høreapparatforsterkning til basshørselen de naturlig har, og ci-lyd til diskantlydene (EAS-Electric Acoustic Stimulation),
- ci til ensidig døve er under utprøving,
- ci som tinnitusbehandling er under utprøving.

Vi har altså en stor gruppe voksne ci-brukere som mangler slikt materiell søknaden omhandler. I forarbeidet til denne prosjektsøknaden er Rikshospitalet blitt spurt om det er behov for slikt materiell prosjektsøknaden skisserer. Ci-teamet ved Rikshospitalet bekreftet at dette behovet er klart tilstede, for en gruppe de forventer vil øke, og de vil gjerne være behjelpelige med å få realisert prosjektet.

Selv om det er i svært liten grad, finnes det kurs om ci der pårørende kan få delta. Men informasjonen må ut til flere enn bare våre aller nærmeste pårørende. Det viser seg også at det er svært vanskelig å få pårørende og andre nærpersioner til å delta på slike kurs. Det er ikke enkelt å be andre om å ta seg fri fra jobb for å delta på kurs "for min skyld". Det er heller ikke alle som har praktisk mulighet eller ønske om å delta på kurs. En film i DVD-format kan sees hjemme i ro og mak når det passer den enkelte. Man kan se den sammen eller alene, og man kan se den så mange ganger man har behov for.

MÅLGRUPPEN

Målgruppen er primært voksne ci-brukere og deres familie, venner, arbeids-/studieplass, helsepersonell, hørselsfagfelt og øvrige omgivelser som ci-brukeren er i direkte kontakt med.

Sekundære målgrupper, som også vil komme den primære målgruppen til gode kan være:

- Utdanningsinstitusjoner for ulike pedagoger, psykologer, helsepersonell og audiografer
- Tolketjenesten som i økende grad må forholde seg til brukere med et annerledes tolkebehov enn tidligere
- Interesseorganisasjoner og politiske miljøer

Ved å produsere en DVD-film som også egner seg for visning på fjernsyn, vil økt kunnskap i samfunnet i tillegg være et viktig bidrag til å bedre forståelsen for ci-brukernes situasjon. Økt kunnskapsnivå i samfunnet er nødvendig dersom samfunnet skal makte å inkludere også ci-brukere.

MÅLSETTING

Objekt mål

- Utvikle en erfaringsbasert film i DVD-format i dokumentardramatisk sjanger, som også egner seg for visning på fjernsyn. DVD-en ønskes noe lengre enn TV-versjonen, med informasjon fra flere ci-brukere.
- Utarbeide gode rutiner for distribusjon og markedsføring av filmen.

Effekt mål

- Bedre betingelsene for vellykket rehabilitering etter ci-operasjon gjennom å kontekstualisere rehabiliteringsprosessen, da omgivelsene med økt kunnskap vil få mulighet til å gi nødvendig støtte til ci-brukeren under rehabiliteringen. En slik kontekstualisering kan også være til stor støtte for nærpersionene som føler seg alene som nærpersion til en ci-bruker.
- Fremme god psykisk helse og livskvalitet hos ci-brukere. Det sosiale aspektet vil bli vektlagt stor betydning da vi vet dette har mye å si for livskvalitet og sunn mental helse. Igjen vil dette også kunne ha stor positiv effekt på omgivelsene til ci-brukere da vi ikke lever i et vakum, men i nær samhandling med våre omgivelser.
- Etablere så realistiske forventninger som mulig både hos ci-brukeren og dennes omgivelser, og gjennom dette skape mer felles forståelse for ci-brukerens situasjon.

PROSJEKTORGANISERING

Prosjektleder vil være Anne Kristine Grønsund. Hun er utdannet allmennlærer og audiopedagog og har arbeidet i det statlige spesialpedagogiske støttesystemet for hørselshemmede siden 1998. Først som lærer ved Skådalen, deretter ved Nedre Gausen. Siden 2006 har hun arbeidet ved Nedre Gausen som rådgiver med primær arbeidsoppgave i tegnspråkundervisning av foreldre som følger opplæringspakken *Se mitt Språk*. Hun foreleser ved og utenfor senteret innenfor ulike hørselsfaglige tema, men spesielt om å leve med hørselstap i et sosialt perspektiv. Relevant ut over dette er hennes

faste spalte siden 2009 i Døves Tidsskrift, "Hørselshemmet – hva så?" hvor hun skriver om ulike erfaringer knyttet til og refleksjoner rundt det å leve med hørselstap, med eller uten ci.¹ Anne Kristine er født tunghørt og ble døvt i voksen alder. Hun fikk sitt første ci sommeren 2009 (høyre øre) og skal få sitt andre ci høsten 2011 (venstre øre). Hun har et stort privat og faglig nettverk av både ci-brukere og fagpersoner som arbeider med ci-brukere.

Styringsleder blir Elisabeth Mikkelsen, avdelingsleder for kurs- og rådgivningsavdelingen på Nedre Gausen. Hun har lang erfaring fra fagfeltet hørsel og har arbeidet ved Nedre Gausen fra 1993. I denne perioden har hun også vært rektor ved senterets skoleavdeling. Elisabeth har grunnutdannelse innen audiopedagogikk, hovedfag i spesialpedagogikk og videreutdanning i tegnspråk. Hun har vært sentral i senterets prosjektarbeid og har erfaring både som prosjektleder, styringsleder og prosjektmedarbeider fra ulike prosjekt. Prosjektgruppa for øvrig vil bestå av ressurspersoner ved Nedre Gausen.

Audiofysiker Mariann Gjervik Heldahl fra ci-teamet på Rikshospitalet, audioingeniør Kjell Grøndahl fra ØNH/Høresentralen ved Haukeland Universitetssykehus, audiofysiker Marit Pedersen ved St. Olavs Hospital og Ingun Heskestad Grytli fra Briskeby har sagt ja til å være med i referansegruppa. Nasjonalt senter for hørsel og psykisk helse har også takket ja til invitasjon om å være med. I tillegg vil NDF og ci-utvalget i HLF bli invitert. Hensikten med referansegruppa er at faglige aktører, som gjennom sine ulike faglige posisjoner har en bred og tett kontakt med voksne ci-opererte, kan kvalitetssikre produktet underveis i prosessen. Sammensetningen av referansegruppa er bevisst med tanke på god markedsføring og distribusjon av det ferdigstilte produktet.

Det vil også bli opprettet en brukergruppe med ci-opererte voksne og nærpå personer. Disse vil sammen med prosjektgruppe og produsent ha idémyldring i forkant av manusarbeid.

Vi ønsker å bruke Novemberfilm (www.novemberfilm.no) som produsent. Kjetil Johnsen er daglig leder og ønsker å produsere filmen på vårt oppdrag. I vårt prosjekt ønsker vi å nå ut til flere enn ci-opererte voksne og deres nærpå personer. Vi ønsker å heve allmennbefolkningens kunnskap om tematikken. Derfor vil vi bruke en produsent som har bred erfaring med å lage gode og engasjerende dokumentarer. Novemberfilm har produsert flere titalls enkeltstående dokumentarfilmer og dokumentariske serier for fjernsyn. Gjennom omfattende produksjon for norske og utenlandske TV-selskaper har de kunnet knytte til seg svært dyktige dokumentarfilmskaper. Novemberfilm har også erfaring med dokumentariske produksjoner hvor ulike former for funksjonshemming er tema. De er vant til å arbeide med mennesker i sårbare situasjoner, og til å lete frem og fortelle gode historier basert på virkelige hendelser. De har bred filmfaglig kompetanse både på dramaturgi, manusarbeid og fotografering men også i etterarbeid og postproduksjon.

GJENNOMFØRING AV PROSJEKTET

Ci-teamet ved Rikshospitalet er positive til prosjektinitiativet og ønsker å være behjelpelige med gjennomføringen ved å legge til rette for at et filmteam kan følge ci-pasienter tett på Rikshospitalet i

¹ Se følgende link for artikler skrevet av Grønsund:

http://www.statped.no/moduler/templates/Module_Article.aspx?id=73513&epslanguage=NO

forbindelse med operasjon, lydtilkobling og lydjustering. Kirurg, audiopedagog og audiofysiker medvirker også i filmen dersom det er ønskelig fra vår side.

I forundersøkelse til prosjektsøknaden er det sendt ut informasjon om prosjektidéen til 20 voksne ci-opererte. Halvparten svarte, og av disse svarte alle, med unntak av én, ja på et hypotetisk spørsmål om å bidra i filmen dersom spørsmålet skulle dukke opp. Vi anser det derfor som uproblematisk å få tak i kandidater til filmen. Blant svarene vi fikk fulgte noen kommentarer, som for eksempel:

"Jeg må jo si at noe av sårbarheten vår når det gjelder å høre - at man i løpet av en dag går fra å fungere tilnærmet normalthørende til døvt - det er en stor utfordring..."

*"Spennende og svært aktuelt prosjekt!!! Jeg stiller som kandidat om du trenger meg :-)
PS mine 2 ci nok ligger i øvre del av hva som kan forventes av resultat av operasjon...men jeg sliter med de samme tingene som alle dere andre men kanskje i noen mindre grad siden resultatet er så bra..??."*

For å skaffe grunnlag for å utarbeide et realistisk budsjett knyttet til filmproduksjon, ble det sendt ut informasjon om prosjektsøknaden til fire produksjonsselskap. Novemberfilm var en av disse, og i sin evaluering av prosjektbeskrivelsen skriver de:

"Tematikken er spennende, her åpnes det opp for et filmprosjekt med en naturlig dramaturgi, med ekte følelser og sterke personlige historier. I tillegg er dette en viktig film, ikke bare for nåværende og fremtidige CI-brukere, men kanskje først og fremst for alle oss som ikke aner noe om dette, for uvitende arbeidsgivere, familie og venner av dem som skal få eller allerede har cochlea implantat i det indre øret."

"Dette filmprosjektet er definitivt en produksjon som har potensial til å sendes på riksdekkende fjernsyn."

Utarbeidelse av filmen

I samarbeid med produsent og brukergruppe ønsker vi å definere hvilke situasjoner som skal filmes og hva som er viktig blir belyst. Det vil arrangeres en idémyldring hvor brukergruppa, prosjektgruppa og produsent er tilstede. Produsent og prosjektleder utvikler på bakgrunn av idémyldringen filmmanus, og dette vil bli kvalitetssikret av referanse- og prosjektgruppa. Som en foreløpig plan ønsker vi å filme to ci-pasienter med ulike utgangspunkt hva hørselshistorikk angår, fra tiden før operasjon og frem til omtrent ett år etter lydtilkobling, da erfaringen viser at det tar omtrent ett år før ci-brukeren får en reell opplevelse av hvilket utbytte vedkommende får av sitt implantat. Vi tenker oss også en tredje karakter som vil ha en sentral rolle i filmen, og binde den sammen til et helhetlig produkt. Filmens lengde blir 50 minutter, tilpasset dokumentarformatet for fjernsyn. I tillegg lages en DVD-versjon som blir noe lengre enn TV-versjonen. Vi ønsker at flere ci-brukeres erfaringer skal komme frem på DVD-en, da dette har særlig interesse for ci-brukerne og deres nærpersoner. Slik vil DVD-en bli ytterligere nyansert, og kunne tjene til både gjenkjenning og refleksjon hos ci-brukere som har svært ulike resultater av sitt implantat. Produsent og prosjektleder vil ha et tett samarbeid under hele prosessen fra prosjektstart til ferdigstilling av produktet.

Utarbeidelse av en markedsførings- og distribusjonsstrategi

Dette er et prosjekt der man i tillegg til å nå ci-pasienter og deres omgivelser, har et tydelig og bevisst mål om å øke kunnskapsnivået i allmennbefolkningen generelt. Vi ønsker derfor å bruke et

filmselskap som har god erfaring med å lage film for tv-selskaper, som evner å produsere engasjerende dokumentarer og som har gode markedsføringsrutiner knyttet opp til tv-selskaper. Novemberfilm oppfyller disse kriteriene.

I tillegg skal DVD-en distribueres til voksne ci-pasienter. Ci-teamet ved Rikshospitalet opplyser at det mangler og er behov for slikt materiell prosjektsøknaden omhandler. Både Rikshospitalet og St. Olavs vil gjerne distribuere en god dokumentarfilm i DVD-format til sine ci-kandidater. Haukeland og Briskeby vil også bli spurt om å være distributører. Vi ønsker at filmen også skal distribueres til ci-brukernes fastlege. Prosjektleder kjenner til flere ci-brukere som har slitt unødvendig mye med sin rehabilitering pga manglende forståelse hos fastlegen for sykemeldingsbehov under rehabiliteringsperioden. Det mest graverende eksemplet er ci-brukeren som tok av seg sitt ci og sluttet å bruke det, fordi hun uten sykemelding ikke fikk mulighet for å trene opp hjernen til å forstå og bli fortrolig med ci-lyden.

DVD-en skal kunne spilles av på en TV DVD-spiller og datamaskin DVD-spiller. DVD-en vil lages med ulike spor slik at man enkelt i faglige sammenhenger kan se deler av filmen og bruke dette for eksempel på kurs som utgangspunkt for diskusjoner.

Filmen vil også bli tilsendt alle kompetansesentrene som har hørsel som fagområde. Målet er at man via denne tjenesten distribuerer filmen videre til brukere og fagpersoner som for eksempel audiopedagoger som har lyttetrening av ci-opererte voksne som arbeidsoppgave.

Smakebiter fra filmen vil bli lagt ut på youtube og det skal være enkelt å google seg frem til filmen via relevante søkeord.

DVD-en vil bli markedsført via Statped på nett, Statped blad, HLFs nettsider og deres blad Din Hørsel. Videre vil vi markedsføre filmen gjennom Norges Døveforbund gjennom Døves Tidsskrift og Deafnet. Filmen vil også bli informert om gjennom aktive grupper på nett med ci-brukere, som ci-gruppa (og andre aktuelle grupper) på facebook og www.cipaa.net.

Det er i dag mangel på materiell om voksne ci-brukeres erfaringer med sin rehabilitering og erfaringer knyttet til ci-hørsel. Like fullt utdannes det audiopedagoger som forventes å kunne være sentrale hjelpere i ci-brukernes rehabilitering. Filmen vil bli foreslått som materiell til mastergradstudiet i audiopedagogikk.

Markedsføring og distribusjon av filmen er en stor oppgave av avgjørende betydning dersom prosjektet skal nå sitt mål. Vi ønsker derfor å jobbe aktivt for at det skal bli innarbeidet gode rutiner for distribusjon og markedsføring av DVD-en som blir laget. I tillegg ønsker vi at filmen skal bli vist på TV, da dette er en effektiv markedsføring av prosjektet. Novemberfilm anser prosjektet for å ha potensiale for TV-sending. Under forutsetning av at prosjektet blir tildelt midler, har Novemberfilm sagt seg villig til å yte et økonomisk tilskudd i prosjektet. Det samlede tilskuddet fra filmselskapet og Nedre Gausen, er imidlertid ikke nok til å få realisert prosjektet. Å få tildelt ekstra midler vil være nødvendig for å nå prosjektmålet. Extrastiftelsen vil også nyte godt av dette i form av god reklame i forbindelse med filmen.

PROSJEKT- OG TIDSPLAN

Vi ønsker å starte opp prosjektet i januar 2012. Prosjektet er forventet avsluttet i mai 2014. Den lange prosjektperioden er nødvendig av hensyn til filmingen av ci-pasienter. Å få ci innebærer en lang rehabiliteringsperiode. Etter operasjon tar det 4-6 uker før lyden kobles til. Deretter tar det ca ett år før ci-brukeren får en realistisk oppfatning av hvilket utbytte vedkommende får av sitt implantat, samt hvordan og hva ci-hørselen kan brukes til.

År - måned	Aktiviteter
2012	<i>Planlegging og samarbeid med produsent</i>
Januar/ juni	<p>Informere om prosjektet til aktuelle fagpersoner, brukere og nærpasienter. Underskrive avtale med produsent. Opprette brukergruppe (brukere og nærpasienter). Planlegge og gjennomføre idemyldring med brukergruppe og produsent. Manusarbeid. Referansegruppa kvalitetssikrer manus. Finne og gjøre avtale med ci-kandidater som skal filmes (i samarbeid med Rikshospitalet og produsent). Møtevirksomhet. Produsent tar uformell kontakt med TV-selskap. Filmforberedelser/oppstart av filming til dokumentaren.</p>
Juli	FERIE
August/ Desember	<p>Filming/opptak til dokumentaren. Til ekstramaterialet på DVD-versjonen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - idemyldring - manusarbeid - finne intervjuobjekter til filming.
2013	<i>Filming og ferdigstilling av dokumentaren</i>
Januar/ Juni	<p>Filming/opptak til dokumentaren. Filming/opptak til ekstramaterialet på DVD-versjonen.</p>
Juli	FERIE
August/ desember	<p>Ferdigstilling av film. Utforme skriftlig informasjon i tilknytning til DVD-en</p>
2014	<i>Markedsføring og distribusjon</i>
Januar/ mai	<p>Opptrykk DVD. Publisering av film på TV. Markedsføring og distribusjon av DVD. Legge ut informasjon om og snutter fra filmen på nett. Samling for aktuelle fagpersoner for presentasjon av DVD-en med fokus på videre bruk. Inkorporering av DVD-en i senterets, Statped og helsevesenets sitt tjenestetilbud. Evaluering og sluttrapport.</p>

ØKONOMI

Det søkes om prosjektmidler til et 2 ½-årig prosjekt som i henhold til budsjettet totalt utgjør 1 260 000, fordelt i perioden 2012-2014.

Budsjett (i 1 000 kr) 2012-2014	Kostnader	Tilskudd fra Nedre Gausen/ Novemberfilm	Extrastiftelsen		
			Søkesum 2012	Søkesum 2013	Søkesum 2014
Honorar prosjektleder, 30 % av stilling	470	170	120	120	60
Honorar, prosjektmedarb. 10 % av stilling	160	85	30	30	15
Frikjøp/tapt arb.- fortjeneste, filmdeltakere	100	30		70	
Adm.utgifter	100	100			
Diverse møtevirksomhet	75	30	20	10	15
Idemyldring	50	10	40		
Manusgruppe/ samarbeid med produsent	50	10	40		
Film og DVD-produksjon*	940	310	250	250	130
Markedsføring og distribusjon	50	10			40
Ekstra opplag DVD	20				20
Utgifter	2 015	755	500	480	280
Total søkesum					1 260

*) Spesifikasjon budsjett DVD-produksjon:

Budsjett for film- og DVD-produksjon - prisestimat fra Novemberfilm as					
Manus/forarbeid prosjektledelse	Diverse opptak	Etterarbeid (redigering, musikk mm)	DVD-produksjon (1500 eks), trykk, kopiering	Adm.utgifter	Sluttsum
50	170	335	190	195	940

Novemberfilm as har satt opp et budsjett for film- og DVD produksjon, samt produksjon og publisering av dokumentarfilmen på TV, til å koste 940.000 kroner. Novemberfilm as går selv inn med en egeninnsats på 310.000 kroner. Det betyr at søknadssummen til Extrastiftelsen som direkte er knyttet opp til selve filmproduksjonen, er på 630.000 kroner.

PROSJEKTETS OVERFØRINGS- OG NYTTEVERDI

Prosjektet vil ha klar nytteverdi knyttet til optimalisering av rehabiliteringen etter ci-operasjonen. Å leve med ci betyr å fortsatt leve med hørselstap, men med en absolutt annerledes hørsel enn tidligere. En ci-operasjon representerer et individ-medisinsk perspektiv der man søker å rette opp en dysfunksjon, høygradig hørselstap, hos individet. Dette tiltaket er imidlertid ikke helbredende i den forstand at man blir normalthørende. Det er en svært omfattende rehabilitering som starter etter operasjon. Det er derfor helt nødvendig for vellykket rehabilitering og god livskvalitet hos ci-brukerne at man også har et samfunnsperspektiv. Hvordan omgivelsene tilrettelegger for og forstår ci-brukerne, er i stor grad avgjørende for ci-brukernes opplevelse av sitt implantat, av inkludering og mulighet for tilgang til informasjon. Et universelt utformet samfunn handler ikke bare om fysiske tilrettelegginger, men minst like mye om praktisk, inkluderende samhandling som bygger på kunnskap og forståelse om ulike gruppers situasjon.

Filmen kan ha nytteverdi for og interesse hos andre land, som for eksempel Norden, England og Tyskland. Novemberfilm as har faste samarbeidspartnere på distribusjon av sine produksjoner til utenlandske kanaler. Deres siste film "Fyret" er sendt både i Sverige, Danmark, Island og Finland i tillegg til Norge/NRK. Novemberfilm mener vårt filmprosjekt har potensial til distribusjon og publisering i hvert fall i alle de nordiske landene.

Informasjonen i filmen vil ha reell overføringsverdi til den store gruppen av tunghørte vi har i Norge, og deres omgivelser, da mange ci-brukere i praksis fungerer som tunghørte i sosiale sammenhenger. Hørselshemmedes Landsforbund anslår at nær 700 000 personer i Norge har hørselstap. Det er forventet en økning blant annet pga eldrebølgen. Min personlige og faglige erfaring tilsier at tunghørte møter mange av de samme problemstillingene som ci-brukere, både i forhold til varierende hørselsfunksjon og omgivelsenes manglende kunnskap om og forståelse for deres situasjon som hørselshemmede. Dette gjelder særlig i sosiale, kommunikative situasjoner. I min kontakt med ci-brukere som tidligere har vært tunghørte, forteller nær sagt alle at de med ci fungerer som tunghørte i mange sosiale situasjoner. Dette er også min personlige erfaring med ci.

I tillegg vil filmen ha overføringsverdi til andre grupper som gjennomgår operasjoner som gir dem store livsforandringer i voksen alder. Livet før og livet etter en operasjon som gir deg ny måte å forholde deg til hverdagen på kan være utfordrende å takle i samstemt melodi med omgivelsene. En film slik denne søknaden skisserer vil kunne være et godt verktøy for flere pasientgrupper til å få satt ord på hva de går igjennom, hvordan de forholder seg til situasjonen og hvordan omgivelsene best kan støtte dem i prosessen.

Ci-brukere som opplever å ikke oppfatte informasjonen som blir sagt, har lett for å tilegne seg strategier for ikke å tape ansikt. De samme strategiene bruker også andre grupper som har andre former for kommunikasjonshandikap. I sum vil filmen dermed kunne skape både gjenkjennelse og refleksjon blant svært mange mennesker.